

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 202/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. M., M., zastúpeného advokátom JUDr. V. K., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špeciálneho súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T/10/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. M., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2009 doručená sťažnosť MUDr. J. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) vedenom pod sp. zn. PK-2 T/10/2009. Sťažnosť bola následne doplnená podaním z 26. mája 2009, v ktorom sťažovateľ odôvodnil nutnosť rozhodnutia ústavného súdu o dočasnom opatrení.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol podstatné skutkové okolnosti odôvodňujúce jej podanie. Sťažovateľ uvádza, že *„20. 12. 2007 bolo vydané uznesenie Prezídia policajného zboru, Úradu boja proti korupcii (odboru boja proti korupcii Stred) ČVS: PPZ-129/BPK-S-2007, ktorým bolo začaté trestné stíhanie a súčasne mi bolo vznesené obvinenie za trestný čin prijímania úplatku podľa § 160a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. (Trestný zákon účinný do 31. 12. 2005, ďalej len TZ)“*.

V prípravnom konaní došlo podľa názoru sťažovateľa k viacerým vadám, ktoré namietal prostredníctvom zvoleného obhajcu pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, pričom pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu okrem iného namietal nezákonnosť produkovaných dôkazov a navrhol, aby dozorujúci prokurátor trestné stíhanie zastavil.

Tomuto návrhu nebolo zo strany prokurátora vyhovené a *„po viac ako siedmich mesiacoch mi dňa 13. 03. 2009 bolo doručené dozorujúcim prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR oznámenie o tom, že dňa 11. 03. 2009 na mňa podal obžalobu na Špeciálny súd v Pezinku. Dňa 27. 03. 2009 mi bola doručená spolu s obžalobou aj výzva, aby som oznámil návrhy na vykonanie dôkazov súdu a ostatným stranám.“*

Na základe tejto výzvy sťažovateľ *„zaslal návrhy na vykonanie dôkazov s tým, že som opätovne poukázal na to, že dôkazy vykonané v prípravnom konaní vyvrátili naplnenie skutkovej podstaty trestného činu v zmysle ust. § 160a ods. 1 TZ“*.

Sťažovateľ zároveň s poukazom na vykonané dokazovanie namietol vecnú pôsobnosť špeciálneho súdu a *„navrhol som, aby v zmysle ust. § 241 ods. 1 písm. a) TP Špeciálny súd v Pezinku vec postúpil príslušnému súdu. Spolu s týmto návrhom som podal aj návrh na vykonanie dôkazov na hlavnom pojednávaní - 15 svedkov, 5 listinných dôkazov, zistenie uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky a vyšetrovanie duševného stavu 2 svedkov, a opakovane som namietol nezákonnosť dôkazného materiálu nielen pre spôsob jeho získania, ale aj pre skutočnosť jeho faktického menenia (t. j. ich rozpor s objektívnou pravdou).“*.

Sťažovateľovi bol následne 24. apríla 2009 doručený trestný rozkaz samosudkyne špeciálneho súdu č. k. PK-2 T/10/2009-687 z 21. apríla 2009, ktorým bol uznaný za vinného pre trestný čin v zmysle ustanovenia § 160a ods. 1 Trestného zákona.

Vo vzťahu k vhodnosti aplikácie inštitútu trestného rozkazu v danej trestnej veci sťažovateľ uviedol, že rozhodnutie v takejto forme *„je opodstatnené v prípade napr. keď obžalovaný uznáva svoju vinu a nie je využitý inštitút dohody o vine a treste, kedy ostáva nečinný, prípadne aj jeho obhajca po doručení výzvy na oznámenie návrhov na vykonanie dôkazov, vtedy je takéto rozhodnutie akceptovateľné vzhľadom k procesnej ekonómii a k odstráneniu právnej neistoty rýchlym a neprietahovým konaním. Právo ako regulatív spoločnosti so snahou o nastolenie spravodlivosti však musí vychádzať z holistického prístupu reprezentantov súdnej moci k veci samej. Vydanie trestného rozkazu vo veci, v ktorej obžalovaný navrhuje vykonanie viac ako 20 dôkazov a namieta zákonnosť získania a obsahu dôkazov prípravného konania, je však prejavom merizmu, t. j. súd časť [tu výrok právnej normy ustanovenej v § 241 ods. 1 písm. j) TP] považuje za celok, prioritizuje ju a skutočný obsah celku (právneho poriadku právneho štátu v jeho formálnom ale najmä materiálnom poňatí) ignoruje.“*.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti tvrdí, že špeciálny súd *„vydaním trestného rozkazu (teda tým, že sa považuje za vecne príslušný súd) porušil moje právo na zákonného sudcu ustanovené v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“*.

Sťažovateľ namieta tiež „nezákonné, neodôvodnené a neodôvodniteľné kvalifikovanie skutku tak, aby zdanlivo z formálneho hľadiska bola založená pôsobnosť (ústavný pojem príslušnosť) Špeciálneho súdu v Pezinku. Skutočnosť nesprávnej právnej kvalifikácie skutku, skutočnosť, že Špeciálny súd v Pezinku sa nevysporiadal s mojim návrhom na postúpenie veci príslušnému súdu pri preskúmaní obžaloby v zmysle ust. § 241 ods. 1 písm. a) TP, považujem za porušenie môjho základného práva na zákonného sudcu, zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a obdobne výkladom opretým o judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“.

Podľa argumentácie sťažovateľa vecnú pôsobnosť špeciálneho súdu v predmetnej trestnej veci spochybňuje platná a účinná právna úprava, keďže podľa „ust. § 14 ods. 2 písm. a) TP môže po 01. 01. 2006 špeciálny súd konať len a len o trestných činoch podľa § 328 ods. 3, § 329 až § 331, § 332 ods. 3, § 333 až § 335 TZ (ide samozrejme logickým výkladom a vôbec účinnosťou právnej úpravy o ustanovenia Trestného zákona účinného po 01. 01. 2006). Toto taxatívne vymedzenie aj v zmysle výkladu a aplikácie čl. 2 ods. 2 Ústavy SR (rozsah a spôsob konania štátneho orgánu ustanoveného zákonom) vylučuje pôsobnosť Špeciálneho súdu v Pezinku v mojom prípade, kedy Úrad boja proti korupcii vzniesol obvinenie pre trestný čin podľa ust. § 160a Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005.

Absenciou prechodných ustanovení zákonodarca prejavil svoju vôľu, ktorou bolo to, že o trestnej činnosti podľa § 160a TZ účinného do 31. 12. 2005 môže Špeciálny súd rozhodovať len vtedy, ak bola obžaloba podaná do 31. 12. 2005 (bez ohľadu na dátum skončenia takejto trestnej veci). Od 01. 01. 2006 teda neexistuje zákonná norma, na základe ktorej môže vec, v ktorej bolo začaté trestné stíhanie po 01. 01. 2006 za čin spáchaný do 31. 12. 2005 podľa § 160a TZ (účinného do 31. 12. 2005), rozhodovať Špeciálny súd (eo ipso aj Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR v prípravnom konaní).“.

Sťažovateľ zastáva názor, že jeho základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy bolo porušené postupom špeciálneho súdu spočívajúcim v prijatí

obžaloby č. k. VII/2 Gv 8/08-35 z 11. marca 2009 a vo vydaní trestného rozkazu sp. zn. PK-2 T/10/2009 z 21. apríla 2009.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Konaním Špeciálneho súdu v Pezinku vo veci vedenej pod sp. zn.: PK-2 T/10/2009 bolo porušené právo sťažovateľa podľa ust. čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, ako aj ustanovenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Špeciálny súd v Pezinku je povinný postúpiť vec vedenú pod sp. zn.: PK-2 T/10/2009 príslušnému súdu.

Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. K., advokáta v M., č... vedený v T., a. s., pobočka M., v sume 289,74,- EUR (podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v aktuálnom znení za 2 úkony právnej pomoci - príprava a prevzatie [§ 14 ods. 1 písm. a) v spojení s § 11 ods. 2] v sume 115,90,- EUR, podanie ústavnej sťažnosti [§ 14 ods. 1 písm. c) v spojení s § 11 ods. 2] v sume 115,90,- EUR, DPH 19 % podľa § 18 ods. 3 v celkovej sume 44,04,- EUR, 2 x režijný paušál v sume 6,95,- EUR podľa § 16 ods. 3 a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Do samotného textu návrhu rozhodnutia nebol zahrnutý aj návrh na rozhodnutie ústavného súdu o dočasnom opatrení. Tento návrh však vyplýva z obsahu odôvodnenia sťažnosti, ako aj z podania sťažovateľa z 26. mája 2009. Návrh sťažovateľa na rozhodnutie o dočasnom opatrení zmätočne odkazuje na znenie § 52 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom predmetný odsek sa možnosťou rozhodnúť o dočasnom opatrení nezaoberá. Správne citované ustanovenie zákona by v danom prípade malo byť § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie základného práva na zákonného sudcu zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom špeciálneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T/10/2009.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Právomoc ústavného súdu na konanie o porušení základného práva alebo slobody je daná iba vtedy, ak ochranu tomuto právu alebo slobode neposkytujú všeobecné súdy (napr. III. ÚS 32/03).

Princíp subsidiarity vyplývajúci zo znenia čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmavať, potvrdzovať či zrušovať procesné alebo meritórne

rozhodnutia, pokiaľ existuje zákonom stanovená možnosť domáhať sa ochrany dotknutých základných práv na súdoch v sústave všeobecných súdov.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavný súd zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, ak existuje všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody (napr. III. ÚS 152/03).

Podľa § 353 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok“) samosudca môže bez prejednania veci na hlavnom pojednávaní vydať trestný rozkaz, ak je skutkový stav spoľahlivo preukázaný vykonanými dôkazmi.

Podľa § 355 ods. 1 Trestného poriadku obvinený a osoby, ktoré sú oprávnené podať v jeho prospech odvolanie, ako aj prokurátor môžu podať proti trestnému rozkazu odpor.

Podľa § 355 ods. 8 Trestného poriadku ak bol odpor podaný v lehote a nebol vzatý späť podľa odseku 6, trestný rozkaz sa ruší.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta postup špeciálneho súdu, ktorý napriek skutočnosti, že podľa názoru sťažovateľa nie je vecne príslušným, prijal obžalobu a následne vydal trestný rozkaz.

Ako sťažovateľ vo svojej sťažnosti aj sám uvádza, hlavným účelom rozhodnutia formou trestného rozkazu je čo najrýchlejšie a najefektívnejšie dosiahnutie stavu právnej istoty rozhodnutím vo veci. Zvýšená rýchlosť konania je zabezpečená procesnou výnimkou, keď sa vo veci nevykoná hlavné pojednávanie a ďalšie rozsiahle dokazovanie. Keďže súd rozhoduje na základe dôkazov z prípravného konania, je jedným z predpokladov vydania trestného rozkazu spoľahlivo preukázaný skutkový stav, pričom rozhodnutie o vydaní alebo nevydaní rozkazu je plne na posúdení samosudcu. Samosudca sa nepochybne môže rozhodnúť vydať trestný rozkaz napriek skutočnosti, že obvinený vo svojom vyjadrení navrhne ďalšie dokazovanie.

Rozhodnutie formou trestného rozkazu predstavuje istú zákonnú výnimku zo zásady verejného pojednania vecí, zásady ústnosti či zásady pojednania vecí súdom v prítomnosti obvineného. V záujme ochrany práv obvineného preto Trestný poriadok upravuje osobitný spôsob procesnej obrany voči trestnému rozkazu, ktorým je možnosť podania odporu, ktorého priamym účinkom za splnenia predpokladu jeho podania v určenej lehote a oprávnenou osobou je zrušenie trestného rozkazu a následné nariadenie hlavného pojednávania. V rámci hlavného pojednávania obvinený môže za predpokladu zákonnosti priebehu konania plne realizovať svoje procesné práva vrátane tých, ktorých realizácia bola vydaním trestného rozkazu obmedzená v záujme rýchlosti a efektívnosti konania.

Odpor ako prostriedok procesnej obrany mal k dispozícii aj sťažovateľ. V samotnej sťažnosti nie je výslovne uvedené, či sťažovateľ tento prostriedok využil, alebo nie, rovnako tak nie je odpor súčasťou príloh sťažnosti. Sťažovateľ však vo svojej sťažnosti a následne v jej doplnení podaním z 26. mája 2009 navrhol, aby ústavný súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 zákona o ústavnom súde o dočasnom opatrení a uložil špeciálnemu súdu, aby sa dočasne zdržal vykonávania zásahov do základných práv sťažovateľa, a teda aby v predmetnej trestnej veci nekonal až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu. V predmetnom doplnení sťažnosti sťažovateľ zároveň uvádza, že špeciálny súd mu doručil predvolanie na hlavné pojednávanie.

Ústavný súd sa o stave konania informoval na špeciálnom súde, pričom zistil, že sťažovateľ podal proti trestnému rozkazu odpor a následkom tejto skutočnosti boli už v predmetnej veci špeciálnym súdom nariadené termíny hlavného pojednávania, v rámci ktorých môže sťažovateľ uplatniť námietku nepríslušnosti súdu.

Ústavný súd dodáva, že za účinný prostriedok nápravy vo vzťahu k možnému porušeniu základného práva sťažovateľa bude možné považovať tiež odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, pričom ako odvolací dôvod môže byť uplatnená aj námietka nepríslušnosti súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal, a to vrátane návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2009